

1. ПРОФИЛ

Историјат установе:

Народна библиотека Бор своје почетке везује за оснивање Читаонице у Злоту, прве сеоске читаонице у Кнежевини Србији, која је основана на Савиндан 1869. Између два рата постојала је Борска народна књижница и читаоница, а за време Другог светског рата стручна радничка и позајмна библиотека, за немачке војнике и службенике. Педесетих година почиње период „насељских“ библиотека које су 1962. обједињене у Централну библиотеку.

Од 1972. библиотека се налази у наменски грађеном простору у згради Дома културе.

Активна су и 4 огранака у селима Брестовац, Злот, Кривељ и Доња Бела Река. Од 1994. године НБ Бор је матична библиотека за подручје Борског округа, што је потврђено Решењем министра о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечко-информационој делатности ("Службени гласник РС" бр. 122/12). Данас НББ у својој мрежи има 54 библиотеке. Решењем министра културе (Сл. гласник РС 14/13) одређена је за библиотеку која обавља послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе на територији општина Бор, Неготин, Кладово и Мајданпек.

Законски оквир:

Делатност и финансирање Народне библиотеке Бор дефинисана је *Законом о култури РС* (Сл. гласник РС бр. 72/09, 13/16 и 30/16 – испр), *Законом о библиотечкој-информационој делатности* (Сл. гласник РС 52/11), *Законом о старој и реткој библиотечкој грађи* и *Законом о обавезном примерку публикација* (Сл. гласник РС бр. 52 од 15. јула 2011) *Решењем* министра културе (Сл. Гласник РС 122/12 и 14/13) којим је одређена да обавља матичне функције у библиотечко-информационој делатности и послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе на територији Борског управног округа, *Декларацијом о унапређивању сарадње јавних библиотека и локалних самоуправа у Републици Србији* која је усвојена на састанку директора матичних библиотека и представника градова и општина у седиштима округа са представницима Министарства културе Републике Србије и покрајнског секретаријата за културу, 26. маја 2009. у Скупштини града Београда, *Националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности* (Сл. гласник РС бр. 39/13), *Статутом* НББ (бр.424/1 од 02.11.2016).

Организациона структура:

У НББ рад се организује у оквиру 8 радних целина: Матична служба, Одељење за набавку и обраду библиотечке грађе, Информативно одељење са читаоницом дневне штампе и салом за програме, Позајмно одељење за одрасле, Одељење посебних фондова и периодике са читаоницом, Дечје одељење, Завичајно одељење, Јавно културно-образовна и издавачка делатност, Општа служба. Посебне целине представљају и 4 огранка у селима Брестовац, Злот, Кривељ и Доња Бела Река.

Извор финансирања

Најчешћи однос извора финансирања је: Буџет града 97%; Министарство културе РС 3%.

У 2020. НББ ће конкурисати за средства на разним конкурсима, те ова слика до краја године може бити и другачија.

2. ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА 2020. ГОДИНЕ

Процена резултата за 2019.

Све планиране активности су се одвијале по Програму рада и у оквирима усвојеног Финансијског плана и плана набавке.

Реализовани су планирани програми који за свој циљ имају промоцију књиге и читања. Представљене су 23 књиге, 2 часописа, реализовано 37 предавања (18 предавања на тему здравља у партнерству са Клубом здравља Бор), 6 трибина, 17 културно-уметничких програма, 3 изложбе (1 изложба дигитализоване некњижне грађе Завичајног одељења; 1 је резултат сарадње са Фото клубом «Балкан» Бор и још једна гостујућа у оквиру програма Рудници културе), 3 стручна семинара, 1 пројекција филма, 87 образовно-креативна програма за децу и младе.

Укупно 73 програма Дечјег одељења посетило је 2294 детета, а 108 програма за одрасле (39 у организацији НББ и 69 гостујућих) посетило је 6711 суграђана. Укупна посета програмима НББ је 9005.

Пројекти и програми Завичајног одељења у 2019. учинили су културну баштину Бора видљивијом и уродили су значајним партнерским везама са еминантним институцијама и уметницима у замљи и ван ње: у оквиру програма Рудници културе у Лабину (Хрватска) реализована изложба „Бор XX век“; у КЦ Београд, галерија АРТГЕТ, представљена књига „Борске бележнице“; у Радничком музеју Трудбеник у Београду реализована изложба „Портрет као индустријски пејзаж“ са два јавна вођења кроз изложбу; партнерство са Народном библиотеком Србије на пројекту „Заједничка култура – Индустријско наслеђе“ на порталу ЕУРОПЕАНА учинило је културну баштину Бора видљивом у свету; партнерство на међународном пројекту „Шта кустосирање може/треба да буде?“ која има за циљ смештање кустоске праксе у специфичан контекст у региону (изабрали су Бор) – међу ућесницима билисууметници кустоси из Аустралије, Бразила, Казахстана, Русије, Велике Британије, Немачке, Бугарске, Пољске, Хрватске и Босне и Херцеговине; реализација изложбе „Од индустријске до уметничке револуције“ у оквиру платформе Рудници културе из Лабина у НББ уоквиру које је реализована и истоимена трибина након приказаног филма Желимира Жилника „Стара школа капитализма“; партнерство са Асоцијацијом за развој Бораи успех на градском конкурс за културу уродило је отварање Завичајног кутка у Злоту; сарадња са Групом Модерни (Архитектонски факултет у Београду) на припреми рада за Бијенале архитектуре у Венецији; сарадња са Центром за примењену историју на пројекту „Принудни рад и логори за време Другог светског рата“; сарадња са истраживачицом на терену у Бору Јелицом Јовановић (DoCoMoMo Srbija у оквиру Друштва архитеката Србија је национални огранак међународне радне групе која се бави документацијом и заштитом грађевина, места и целина модерног порета у архитектури. Национална радна група окупља архитекте, конзерватореи историчаре уметности и архитектуре који се баве модерним покретом у архитектури и урбанизму Србије)

Укупан број корисника уписаних у НББ у 2019. години, заједно са огранцима, је 2734 (2413 корисника уписано у граду (одраслих 1208 и деце до 14 година 1205) и 321 у селима).

Изузетно ангажовање библиотекара Дечјег одељења учинило је да број чланова порасте за 26,8 % од прошлогодишњег (1205 = предшколци 439 + основци 766).

Ради позајмице књига наши суграђани су библиотеку посетили 34.389 пута и позајмили 90.349 књига.

Набавка књига поступком ЈНМВ у току 2019. реализована је у два наврата, у мају и новембру.

У мају месецу реализована је једна мања набавка књига поступком ЈНМВ. Процењена вредност је била 500.000 и купљена су 371 наслов, тј. 777 књига у износу од 464.090,42 рсд. У другој набавци процењена вредност је била 1.715.000 и купљено је 1079 наслова, тј. 2232 књиге у износу од 1.521.882,24 динара. Укупна принова књига у току 2019. је 4.023.

Укупан књижни фонд НББ закључно са 31. 12. 2019. године је **130.882** (100.813 град + 30.069 села) монографске публикације.

За набавку дневне штампе и недељника ни 2019. НББ није имала буџетом одређена средства. Корпорација Ракита четврту годину за редом корисницима библиотеке омогућила је да редовно читају дневне новине и недељнике.

У оквиру програма сталног стручног усавршавања кадрова у библиотечко-информационој делатности за 2019. организовано укупно 3 акредитована стручна семинара: један семинар за школске библиотекаре на тему *Школски библиотекар у савременом образовном окружењу* и 2 семинара за библиотекаре јавних библиотека, чије су теме: *Ресурси интернета за боље друштво: отворена наука, документи и извори* и *Ауторско право у библиотечко-информационој делатности: ауторско дело и интерне*.

Ради стручног усавршавања и размене стручних искустава реализована су 22 службена путовања.

Од 2018. целокупан рад НББ постао аутоматизован и видљив на интернету (трансакција позајмице – задужење/раздужење библиотечке грађе ван библиотеке, у читаоници, бележење посета по категоријама корисника, онлајн резервација, резервација у читаоници, израда статистичких извештаја).

Успешно је реализован пројекат одобрен и суфинансиран од стране Министарства културе РС и износу од 1,963,104,00 рсд, под називом „Повећавање капацитета за смештај и заштиту библиотечко-информационе грађе у депоу Народне библиотеке Бор“. Набављени су метални покретни полични регали чиме је постигнуто квалитативно и квантитативно унапређење техничких услова који омогућавају савремено и адекватно чување и заштиту културног наслеђа, тј.

библиотечко-информационе грађе у библиотеци, максимално користећи постојеће капацитете депоа. У односу на претходни, капацитет депоа је сада већи три пута.

У партнерском односу са Асоцијацијом за развој Бора, као резултат Конкурса за финансирање и суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области културе на територији града Бора, реализована су два пројекта. Оформљен је Завичајни кутак у библиотечком огранку НББ у селу Злот. У Гимназији је реализован пројекат „Штиво“ који је подразумевао извођење књижевности за младе и са младима и гостовање троје младих писаца (Бојан Марјановић, Стефан Јањић и Маша Сеничић)

Анализа пословног окружења:

Због својих ресурса библиотека је значајан партнер и разним организацијама цивилног друштва. У протеклом периоду имала је добру сарадњу са институцијама и организацијама како из града тако и из републике. Наставила се сарадња са другим градским установама, са школама, Факултетом и Здравственим центром Бор.

Корисницима НББ вероватно је најзначајнија подршка коју НББ има од компаније Ракита, која обезбеђује дневне новине и недељнике и тако омогућава нашим суграђанима слободан приступ информацијама, знањима и идејама.

Информативни медији су у границама својих моћи (и интересовања) пратили рад библиотеке.

Процена ресурса јавне установе:

Кадар: недовољан број радника – НББ је талац актуелних закона те за сада нема могућности да тражи и добије потребне раднике (и неопходно увећање масе за зараде) за несметано обављање библиотечко-информационе делатности.

Ступањем на снагу Правилника о ближим условима за дигитализацију библиотечко-информационе грађе (Службени гласник 102/17 од 15.11.2017.) наметнули су се о приоритети за запошљавање. Члан 6 овог Правилника одређује ближе услове за обављање послова дигитализације библиотечко-информационе грађе и извора у погледу техничке опремљености, простора и кадрова, и у тачки 3, став 2 каже: „матичне библиотеке – најмање два запослена лица са најмање основним струковним студијама из области природно-математичких или техничко-технолошких поља“. Народна библиотека Бор нема ни једног радника са овим образовањем.

Поред ових радника за функционисање делатности неопходан је један филолог и библиотекар-информатичар (са катедре на Филолошком факултету у Београду)

Али, најпре, постоји потреба за дипломираним економистом, јер је последица рационализације 2017. та да служба рачуноводства формално не постоји. Потребан је и правник јер је НББ једна од ретких матичних библиотека у Србији која га још увек нема, а одговорна је за стручни рад 54 библиотеке у 4 општине и праћење и поштовање законских одредби).

Библиотеци недостаје и мајстор, који би обављао различите водоводне, столарске и електро послове, и био обучени за репарирање књига (пошто се пронађе простор за књиговезницу), а по добијању аутомобила био би и возач.

У НББ не постоји вишак запослених. Има 23 радника (21 на неодређено + 2 на одређено време). У библиотечкој делатности ради само 17 (+ директор), што је недовољно с обзиром на задатке које намећу закони.

Простор је недовољан, а постојећем је неопходна санација.

Наменски грађен простор 1972. не може да задовољи потребе библиотечко-информационе делатности данас. По Стандарду, НББ би требало да располаже површином од 1.225 до 2.100 m² а има 1113 m².

Недостаје још једна читаоница, простор за матичну службу, културну, јавну и издавачку делатност, гардероба, књиговезница. Овај проблем би делимично решили грађевински радови унутар библиотеке (постоји незасвојен простор између 1. и 2. спрата) чиме би се добило додатних 73 m².

Имамо информацију да су буџетом града обезбеђена средства за израду новог главног пројекта што је био неопходан услов да се почне решавањем овог проблема.

Неопходна је и санација седам тоалета. После 47 година коришћења, највећи проблем прави вертикала главне канализационе цеви која је постала порозна и стално ствара влагу, последице се највише виде у сутерену где је Дечје одељење; поред тога зидне плочице су испуцале, неке су и отпале, па о ружној слици која је пред очима корисника библиотеке и гостију не треба трошити речи.

У 2019. опредељења су средства и замењено је постојеће осветљења лед светиљкама у целокупном простору библиотеке.

Књижни фонд: Богатство и квалитет књижног фонда у директној је вези са средствима које оснивач издваја за ову намену. Имајући то на уму, треба истаћи да је НББ последњих година може да ради квалитетну набавку књига. У 2020. НББ располаже са 2.300.000 за куповину књига. Подсећамо да по „Стандарду за набавку библиотечке грађе“, прописаном од Народне библиотеке Србије, а у складу са Законом о библиотечкој делатности, за НББ, с обзиром на број становника у општини, нужно је да се књижни фонд годишње принови куповином за 4.500 књига (просечна цена 700 дин) и 30 наслова периодике (просечна цена 5.000 дин. за наслов годишње). По овом Стандарду библиотеци је потребно за куповину књига и часописа и новина 3.350.000 дин.

И овом приликом истичемо да број купљених књига директно утиче на број корисника у библиотеци. Набавком књига по Стандарду не само да ће се побољшати квалитет услуга библиотеке у граду, већ ће оживети и рад библиотечких огранака (Брестовац, Злот, Кривељ, Доња Бела Река) јер је јасно колико је за живот села важна добро снабдевена читаоница.

Техничка опрема: недовољна.

Полице за књиге су старе, а средства за рачунарску опрему су скромна тако да свака принова не успева много да унапреди делатност, већ само замењује ону превазиђену а нужну за пословање.

НББ је **неопходан аутомобил** како би на ваљан начин обављала своју делатност како у граду тако у целом Борском управном округу. **НББ је задужена за обављање надзора над стручним радом 54 библиотеке у округу, и за израду регистра старе и ретке библиотечке грађе која се налази на овој територији, те је неопходно истраживати не само по јавним и школским библиотекама, већ и по манастирским и црквеним. За ове послове немогуће је користити услуге редовне аутобуске линије, а искуство показује да управа града због својих потреба све мање може да излази у сусрет потребама библиотеке.**

Финансијским планом опредељена су средства за опрему и уградњу видео надзора.

По Стандарду од основне техничке опреме још недостаје активна и пасивна мрежна опрема, **опрема за магнетну заштиту фондова**, уређаји за самостално задуживање и раздуживање библиотечко-информационе грађе, и друга савремена техничка опрема.

Све радне станице у библиотеци прикључене су на локалну рачунарску мрежу библиотеке и на Интернет (АМРЕС). Међутим, **сеоски огранци још увек немају интернет. Није урађена мрежа и не могу да се реше проблеми око давања wif-шифре из рачунара из месне канцеларије, како би и рачунари у библиотекама имали интернет конекцију.**

На крају 2018. НББ је имала: 27 умрежених рачунара, 6 лап-топа, 2 таблет рачунара, смарт телевизор и хедсет за виртуелну реалност 10 ласерских штампача, 1 матрични и 2 штампача у боји и 1 фото-штампач, 1 мултифункционални уређај (скенер, штампач и копиер уједно), 6 баркод читача, 3 баркод штампача, 3 термална штампача реверса, 5 скенера, 1 фотокопир, 3 пројектора, тв и двд плејер, дигиталну камеру и 2 фотоапарата, 2 бежична микрофона, инфосталак, 15 табли од плуте ради реализације изложби, 1 модерацијску таблу, презентер, апарат за корицење и апарат за пластификацију, у сали за програме озвучење, велико платно за пројекције, 40 рамова за фотографије, велики читаонички сто и 70 столица. Цео простор библиотеке климатизује 10 уређаја.

У 2019. од опреме је набављено 1 рачунар са монитором, 3 УПС уређаја, 1 ласерски штампач и 2 екстерна хард диска.

3. ПОСЛОВНА СТРАТЕГИЈА

Ценовна стратегија:

И у 2020. цене услуга у НБ Бор биће исте:

За одрасле: појединачна годишња чланарина 400 дин.,

За децу: појединачна годишња чланарина 300 дин.

За све узрасте: полугодишња чланарина 200 дин.,

За све узрасте дневна чланарина 100 дин.

Двојна чланарина (коришћење фондова у огранку и у граду) и за одрасле и за децу 300 дин.

Породична чланарина (сви чланови породице колико год да их има): 600 дин.

За студенте годишња чланарина износи 300 дин.

Колективно годишње учлањење: група од 10 појединачној цени од 250 дин. (односи се и на одрасле и на децу).

Бесплатне категорије корисника су: сва деца до поласка у други разред основне школе; незапослени са евиденције Националне службе за запошљавање; добровољни даваоци крви (тј. они који су дали крв у текућој и претходној години); донори органа; труднице и породиље; учесници

манифестације Златна свадба; штићеници куба „Мозаик“, сарадници часописа *Бележница*, школски библиотекари борских основних и средњих школа, и други који су помагали рад библиотеке.

Коришћење сале за програме, када су у питању комерцијални програми (1 сат – 2000 дин, уколико се користи опрема библиотеке – 3000 дин)

Позиционирање:

Народна библиотека Бор је општинска установа културе, а како је матична за Борски управни округ то је позиционира као установу од регионалног значаја. Поред тога, Решењем министра културе (Сл. гласник РС 14/13) поверени су јој послови од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе на територији општина Бор, Неготин, Кладово и Мајданпек.

У граду, НББ је установа која својим ресурсима јесте добар партнер целој локалној заједници. То партнерство се огледа како у пружању информација и давању на коришћење различите врсте грађе, тако и у креирању и реализовању културнообразовних програма.

План промотивних активности:

Целокупна делатност библиотеке јесте у функцији промотивне активности рада установе и културног потенцијала локалне средине. Њу чини комплетна јавна, културно-просветна и издавачка делатност. Ту се мисли како на програме упознавање суграђана са значајним и утицајним домаћим ауторима из различитих области стваралаштва, различитих генерација и оријентација и са изабраним делима из новије продукције која се високо вреднују у стручној и културној јавности, тако и на издавачку делатност коју већ 20 година чини *Бележница* као једини регионални часопис који се доследно, на систематичан, програмски, стручан али и ка широј публици оријентисан начин бави афирмацијом локалног књижевног, ликовног, преводилачког, културног и стваралаштва у области друштвених наука и хуманистике, и подстиче, потпомаже и прати истраживања локалне друштвене, економске, привредне, политичке и културне историје, значајних завичајних личности и стваралаца, дајући једнаке могућности како старијим и већ афирмисаним, тако и сасвим младим ствараоцима и истраживачима. Годишњу издавачку продукцију чини још и по једна монографска публикација.

Неопходно је унапређење постојеће сарадње са електронским и свим осталим медијима, како у мисији промовисања културе читања, тако и као позив да се пропрати или активно учествује у програмима библиотеке. На тај начин би се и НББ и школама помогло да квалитетније испоштују препоруку Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја која за свој циљ има развој културних потреба и навика деце и младих и повећање броја посетилаца школског узраста локацијама културног наслеђа и културним садржајима.

За услуге оглашавања на дигиталном билборду и на друштвеним мрежама финансијским планом су опредељена средства што би требало да резултира бољом видљивошћу НББ у граду и већом посетом програмима.

4. ПЛАН ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ И ПРУЖАЊА УСЛУГА

За НАБАВКУ КЊИГА НББ у 2020. опредељено је 2.300.000 динара. У плану су две ЈНМВ: у мају и почетком новембра (после Београдског сајма књига). Редовним праћењем издавачке продукције и стања колекција унутар различитих фондова књига, набављаће се нови наслови из свих области и на адекватан начин обнављаће се постојећи књижни фонд.

За набавку периодике опредељено је 35.000 дин.

За набавку дневне штампе и недељника (*Политика*, *Данас*, *Блиц*, *Време*, *НИН*, *Недељник*, *Спортски журнал*, *Политикин збавник* и *Мали забавник*) 165.000 дин.

Завичајна збирка ће се углавном попуњавати захваљујући „локалном обавезном примерку“ текуће продукције о Бору и околини и издања завичајних аутора, у складу са Законом о обавезном примерку (Сл. гласник бр. 52/11). Ретроспективна набавка грађе биће у складу са потребама и понудом. Планирање новчаних средстава како би се могла откупити антикварна и ретка издања, приватне колекције визуелне грађе и други материјал стручно валоризован и вредан чувања на Завичајном одељењу реализоваће се у складу са Правилником о набавци библиотечко-информационе грађе у НББ (бр. 88 од 29.2.2016).

ИНВЕНТАРИСАЊЕ И КАТАЛОШКА ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ГРАЂЕ обављаће се у складу са принављањем, по утврђеним међународним стандардима, уз унос у аутоматске базе података. Од 2005. НББ је укључена у систем узајамне каталогизације Народне библиотеке Србије – пројекат Виртуелне библиотеке Србије, уз коришћење библиотечког програма COBISS. НББ има 4 каталогизатора са лиценцом за рад у COBISS3 који ће наставити рад у систему

узајамне каталогизације. Преко заједничке библиографско-каталожке базе података COBIB.SR локална база НББ повезује се преко интернета са свим осталим базама библиотека-чланица система. На овај начин, омогућено је свима да са било ког места, са било ког рачунара, преко интернета и веб апликације COBISS/OPAC могу да претражују каталоге свих библиотека у Србији које су чланице система COBISS.

Од 2018. позајмица ове грађе је аутоматизована, користи се савремени програмски сегмент COBISS3/Позајмица. Средства за приступ систему (чланарина за COBISS улаз кошта 45 евра месечно) обезбеђена су, што значи да се на годишњем нивоу за четири улаза из буџета општине опредељује 270.000 динара.

Ни ове године неће бити набавке одговарајуће опреме за огранке Народне библиотеке Бор у Брестовцу, Злоту, Кривељу и Доњој Белој Реци, ни додатне обуке тамо запослених што би омогућило да и огранци буду у COBISS систему. **Најпре, у самим огранцима морају бити обезбеђени основни предуслови** да запослени и корисници могу да користе предности система COBISS, а то је, **пре свега успостављање сигурне и брзе интернет везе.**

Ради ефикаснијег рада у НББ планирана је набавка додатне административне опреме: 16 канцеларијских радних столица, 1 бар код штампач, 1 ласерски штампач, 14 УПЦ уређаја и једног рачунара са монитором (600.000)

На Завичајном одељењу инвентарисаће се грађа која то до сада није (визуелна грађа, филмови, мултимедије...) и каталожко ће се обрађивати дигитализовани материјал.

У складу са обавезама које проистичу из примене Закона о заштити старе и ретке библиотечке грађе, а НББ је одговорна за његову примену у 4 општине Борског управног округа, библиотекар Завичајног одељења радиће на ажурирању електронског регистра културних добара.

БИБЛИОТЕЧКЕ УСЛУГЕ – Јавна библиотека је установа културе чији је задатак да свим грађанима обезбеди услуге приступа и коришћења различитих извора информација, у циљу задовољавања њихових културних, информационих, научних, образовних и рекреативних потреба. Извори информација подједнако су доступни свим грађанима без обзира на расу, националност, старосно доба, пол, веру, језик, инвалидност, економски и радни статус и образовни ниво. НББ омогућава приступ библиотечко-информационој грађи и информационим изворима; даје информације о библиотечко-информационој грађи; помаже корисницима при избору и коришћењу библиотечко-информационе грађе, информационих инструмената и извора; води документацију и статистику о библиотечко-информационој грађи и корисницима; ради библиографије и друге информационе изворе; омогућава позајмице библиотечко-информационе грађе и проток информација; набавља, стручно обрађује, чува и штити библиотечко-информациону грађу; учествује у изради заједничких каталога и база података; организује различите културно-образовне програме и издавачку делатност. Различитим облицима деловања НББ подстиче код свих категорија становништва, почев од предшколског узраста, коришћење библиотеке и библиотечко-информационе грађе.

НББ омогућава корисницима приступ интернету и самостални приступ бази података о фондовима Библиотеке (приступ локалној бази и претраживање узајамне базе података). Уз класичну библиотечку грађу корисницима омогућујемо и коришћење електронских публикација, што је у директној зависности од додатног простора и квалитетне опреме коју још немамо у потребном броју. Због тога НББ још увек нема услове да прерасте у информационо-реферални центар и центар за помоћ у образовању, а временом и у центар за образовање на даљину, тзв. електронско учење. Библиотека јесте прави центар јер свима под једнаким условима обезбеђује најјефтинији, најбржи и равноправан приступ информацијама и учењу на даљину.

Треба нагласити да је НББ једино место у граду где се корисницима путем интернета нуди и коришћење највеће дигиталне медијске документације у Србији са готово милион текстова из дневне и недељне штампе (20 наслова) архивираних од почетка 2003. године.

Како би се суграђани боље информисали, НББ ажурира базу информација из локалне заједнице. По захтеву корисника раде се библиографије на теме из разних области културе, уметности и науке.

Услуге НБ Бор ће у 2020. бити богатије и реализацијом пројекта „Реанимација“ и „Дигитални грађани“.

Квалитетном набавком, презентацијом књига и часописа из фондова, сарадњом са најразличитијим институцијама и организацијама из локалне средине, активним присуством на локалним медијима и на „интернет небу“ планирамо повећање броја корисника.

С обзиром на то да је сала за програме и читаонице дневне и недељне штампе доступна за оне који се крећу уз помоћ колица и да НББ има сарадњу са удружењем „Мозаик“ и Клубом МС Бор, очекујемо да ће у наредној години наше услуге у већој мери користити и људи са посебним потребама (мада, у будућности треба размишљати и о лифту са спољашње стране зида Библиотеке, који би омогућио приступ фондовима на Позајмном одељењу за одрасле, и о архитектонско-грађевинким и електро радовима који би то омогућили; овај лифт би истовремено учинио доступном и галерију и библиотеку Музеја рударства и металургије).

У раду са корисницима поштоваће се утврђени стандарди који важе за јавне библиотеке, као и Правилник Народне библиотеке Бор о коришћењу библиотечке грађе.

ЈАВНА КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ

У циљу подстицања, развоја и унапређења културних потреба и читалачких интересовања суграђана, нарочито младих и анимирања најшире јавности и посебних циљних група, НББ ће пратити актуелне токове културе и образовања и издавачку продукцију у 2019. и 2020. години. Организоваће своје традиционалне активности, представљања књига и часописа и књижевна дружења, предавања и трибине, изложбе и друге културноуметничке програме, издавачку делатност, едукативни филмски програм...

У складу са могућностима обележиће се и **јубилеји у 2020. години**: 160 година од рођења А. П. Чехова, 130 година од рођења Агате Кристи, 130 г. од рођења и 60 од смрти Бориса Пастернака, 130 г. од смрти Карла Колодија (презентација, драмска радионица и цртаоница посвећена *Пиноквију*, филмска пројекција), 120 од смрти Оскара Вајлда, 140 г. од рођења Александра Блока и 125 г. од рођења Јесењина, 110 година од рођења Меше Селимовића, 110 г. од смрти Лазе Костића, 60 г. од смрти Симе Пандуровића, 140 г. од рођења Владислава Петковића Диса, 160 г. од рођења Војислава Илића, 120 г. од рођења Душана Васиљева (поетско вече), 70 г. од смрти Џорџа Орвела (трибина са средњошколцима *Ријалити програми – Шта би данас Орвел написао*)

Филмским програмима са пратећом изложбом књига из фондова НББ обележиће се 100 г. од рођења Федерика Фелинија и Марлона Бранда, 110 г. од рођења Акира Курасаве.

У сарадњи са музичком школом и пратећом изложбом књига обележиће се 335 г. од рођења и 270 од смрти Ј.С.Баха, 250 година од рођења Бетовена, 210 г. од рођења Шопена и Шумана и 180 г. од рођења Чајковског. Обележиће се и 50 г. од смрти Џенис Џоплин и Џимија Хендрикса и 40 г. од смрти Џона Ленона.

У сарадњи са професорима пригодним предавањима, трибинама и изложбама књига обележиће се 200 г. од рођења Енгелса и 150 г. од рођења Лењина (левица – раднички покрети), 150 г. од рођења Алфреда Адлера и 120 г. од смрти Ничеа и 70 г. од смрти Орвела (воља за моћ, супериорност/инфериорност), 100 г. од смрти Макса Вебера (Политика као позив, моћ као друштвени феномен, бирократизација ...)

Ови програми биће саставни део **традиционалних активности**:

- Дан Народне библиотеке Бор – Светосавска свечаност (културно-уметнички програм)
- Национални дан књиге (28. фебруар када је 1832. у Београду основана Народна библиотека Србије)
- Дани поезије (последња недеља марта; поводом Светског дана поезије): поезија и млади („Зидни споменар“ – радионица са средњошколцима (и изложба, ако испадне како ваља); јавно читање поезије средњошколаца и студената по позиву/конкурсу); водич кроз песничке поетике за средњошколце; радионица „Калиграми“ за ученике виших разреда основне школе
- Светски дан књиге за децу (2. април) и Светски дан књиге и ауторских права (23. април) – 1 књиж. вече – писац за децу или одрасле
- Дани књиге (мај-јун) – 5 књижевних вечери (обавезно 1 за децу) и предавање у оквиру Идиома и Припитомљавања књижевности
- Изложбе (у пролеће и у јесен) у оквиру пројекта *Дигитализација некњижне грађе...*
- Дечја недеља (прва недеља октобра) – 1 књиж. вече – писац за децу
- Месец књиге (октобар-новембар) – 1 књиж. вече и предавање у оквиру Припитомљавања књижевности
- Вече читалаца (новембар) – 1 књиж. вече и предавање у оквиру Идиома
- Дан библиотекара Србије (14. децембар).
- Скупштина Подружнице библиотекара Тимочке крајине.
- часопис **БЕЛЕЖНИЦА**
- монографска публикација која се штампа у оквиру Библиотеке *РАЗБОР* или Остала издања

Ради афирмације књиге и читања НББ традиционално планира минимум 9 представљања књижевних дела и гостовања књижевника и 5 предавања годишње.

За књижевна представљања, различите културно-уметничке програме, предавања, трибине и радионице финансијским планом одређено је 500.000 дин.

У циљу афирмације читања деце и младих, и то читања као забавне и интелектуалне делатности, као сложеног и узбудљивог рецепцијско-стваралачког процеса током којег дете развија своје аналитичке и критичке способности и даље ће се одвијати разноврсни забавно-образовни програми. У сарадњи са школама биће организоване презентације фондова Библиотеке, јавни часови активне наставе, сусрети литерарних секција и креативне радионице. У складу са препоруком Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја која за свој циљ има развој културних потреба и навика деце и младих и повећање броја посетилаца школског узраста локацијама културног наслеђа и културним садржајима, школе су обавештене о радионицама које организује НББ а које могу бити занимљиве и корисне и ученицима и њиховим професорима.

ИЗДАВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ у 2020, као и претходних 20 година, чини штампање два броја **БЕЛЕЖНИЦЕ** и штампање једне монографске публикације (320.000)

МАТИЧНЕ ФУНКЦИЈЕ

Решењем министра културе о одређивању библиотека које обављају матичне функције (*Службени гласник РС бр.122/12*), Народној библиотеци Бор је поверено да обавља матичне функције за библиотеке у Борском округу (територија општине Бор, Неготин, Кладово и Мајданпек).

Мрежу библиотека на подручју Борског округа чине **54 библиотеке: 14 јавних** (4 општинске, 8 стационарних огранака и 1 покретни (библиобус) и 1 месна библиотека, **37 школских** (27 у основним школама, 10 у средњим школама) и **3 специјалне**.

Поверени послови из матичне надлежности односе се на обављање надзора над стручним радом и континуирано праћење услова рада јавних, школских и специјалних библиотека на подручју матичности, старање о унапређењу делатности и стручном усавршавању кадрова, подстицање и координирање активности значајних за рад и развој библиотечко-информационе делатности и осавремењавање пословања библиотека.

Матична служба Народне библиотеке Бор у оквиру својих законских надлежности у 2019. години планира следеће активности:

Вођење регистра библиотека и других евалуационих евиденција – Наставиће се са активностима на ажурирању података за већ регистроване библиотеке и Народној библиотеци Србије ће се редовно достављати документација о насталим променама. У циљу подстицања даље изградње и ширења јединствене мреже библиотека, пружаће се, према потреби, стручна подршка и другим библиотекама са подручја матичности које нису уписане у централни регистар, ради обезбеђивање услова и комплетирања потребне документације за регистрацију.

Праћење рада библиотека и надзор над стручним радом библиотека – Индикатори стања, обима и структуре библиотечке делатности прате се путем прикупљања статистичких података о раду одељења борске библиотеке и библиотека у мрежи матичности путем анкетног упитника и ажурирања података за базу МБС, кроз табеларни приказ и израду анализа показатеља постигнутих резултата у односу на важеће Стандарде (Правилник о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности (*Сл. гласник РС бр. 39/13*)). Као и сваке године и у 2019. години ће се попуњавати обрасци за програмски пакет МБС и доставити Народној библиотеци Србије за све библиотеке из надлежности матичне библиотеке. Уједначено вођење евиденције о бројчаним показатељима рада и вођење редовне библиотечке статистике омогућаваће аналитичку обраду података за перманентно праћење делатности у мрежи библиотека. Осим тога, праћење и проучавање услова рада у библиотечкој делатности и предлагање мера за побољшање услова и унапређење рада спроводи се путем надзора над стручним радом. Надзор ће се обављати непосредним увидом у стручни рад библиотека. У 2020. години се планира надзор укупно 20 библиотека (3 у јавним библиотекама, 2 у специјалним и 15 у школским библиотекама на подручју општине Неготин и Мајданпек).

Пружање стручне помоћи и инструктивни рад са запосленима – Пружање стручне помоћи је основ инструктивног рада матичне службе и обухвата све врсте стручне помоћи и обуке према уоченим потребама и како ситуација налаже: у постору матичне библиотеке, на терену, телефонским путем или путем електронске поште. Најчешћа питања поводом којих се очекује стручна помоћ тичу се прикупљања, обраде, класификовања, чувања и заштите библиотечко-информационе грађе, ревизије, расхода, попуњавања образаца за базу МБС. Стање кадровских ресурса у библиотекама у 2020. години биће праћено у смислу промена, као и стицања услова за полагање стручног испита из

библиотекарства или за више стручно звање у складу са *Правилника о ближним условима за стицање виших стручних звања у библиотечко-информационој делатности* (Сл. гласник РС бр. 22/13).

Припреме за обављање редовне ревизије целокупног фонда НББ – У 2020. реализоваће се редовна ревизија помоћу програмске опреме COBISS3 у чему ће матична служба имати активно учешће у планирању, организацији рада и праћењу процедуралног поступка ревизије у складу са Правилником о инвентарисању, обради, ревизији и отпису библиотечко-информационе грађе и извора, као и вођењу евиденције о библиотечко-информационој грађи и изворима (Сл. гласник РС бр. 47/13).

Учешће на стручним семинарима и скуповима – Матична служба ће редовно пратити и запосленим у библиотекама из своје надлежности дистрибуирати обавештења о стручним скуповима и семинарима. У вези са тим, матична служба ће подржавати и залагати се да библиотекарски из Борског округа буду упућивани на стручне скупове и изван подручја матичности, у организацији Народне библиотеке Србије, стручних удружења у региону, Заједнице матичних библиотека и других сродних организација које организују семинаре, тематски блиске библиотечко-информационој делатности, обухватајући и законску регулативу која се односи на ову делатност.

Организација стручних семинара – У складу са Законом и пратећим подзаконским актом, *Правилником о сталном стручном усавршавању у библиотечко-информационој делатности* (Сл. гласник РС бр. 18/13), матична служба се стара о сталном стручном усавршавању запослених на подручју матичности. У складу са финансијским могућностима у Народној библиотеци Бор планира се у 2020. години реализација најмање три стручна семинара за библиотекарске Борског округа, два за библиотекарске из јавних библиотека, а један за школске библиотекарске. У оквиру програма за 2020. чију акредитацију одобрава овлашћена комисија Народне библиотеке Србије, а сагласно потребама посла и интересовању библиотекара бираће се теме семинара. За школске библиотекарске бираће се стручни програми одобрени од стране Завода за унапређење образовања и васпитања. Перманентно ће се пратити и проучавати стање, потребе и услови рада у библиотечко-информационој делатности на територији Борског округа на основу којих ће се давати иницијативе за бољу организацију библиотечког пословања и побољшање квалитета рада и увођења нових услуга.

Изградња јединственог библиотечко-информационог система – И даље ће се настојати да се укључе четири сеоске библиотеке са подручја града Бора (огранци борске библиотеке) у јединствен библиотечко-информациони систем. У вези са тим, планира се унапређење техничких услова рада у овим сеоским библиотекама набавком одговарајуће компјутерске и пратеће опреме. Народној библиотеци Мајданпек која је од јавних библиотека, најмлађа чланица COBISS система, и даље ће се пружати стручна помоћ за несметану примену овог система у 2019. години.

За ове намене планирамо **суфинансирање МКИРС у износу 350.000.**

ЗАШТИТА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ: Репарација оштећених књига обављаће се, као и до сада, у борским штампаријама (ФП опредељено је 40.000). Наставиће се и посао дигитализовања као облик заштите и презентације некњижне грађе. Средства за набавку опреме и програма и софтверских решења, као и информационог система који су у широј употреби за потребе спровођења процеса дигитализације а у циљу унапређивања обраде, обезбеђивања доступности дигитализоване грађе и управљања дигиталном грађом покушаћемо да обезбедимо посредством Конкурса за финансирање или суфинансирање пројеката из области дигитализације културног наслеђа и савременог стваралаштва у 2020. години.

Обављаће се и редовна контрола и сервисирање противпожарних апарата. (ФП опредељено је 65.000).

Финансијским планом опредељена су средства за опрему и уградњу видео надзора (150.000)

5. КАДРОВИ

Народна библиотека Бор има мањак запослених. Служба рачуноводства формално не постоји. Последица рационализације у НБ Бор била та да су из Правилника о организацији и систематизацији послова нестала два радна места на којима се обављају финансијско рачуноводствени послови. Буџетска инспекторка је у Записнику о инспекцијској контроли (47-10/2018-III-06 од 23.8.2018; наш бр.113/27.8.2018) нагласила да је овакво решење неодрживо. Због свега овога неопходна нам је промена Одлука о максималном броју запослених тако што би се повећао број запослених на неодређено време.

У Народној библиотеци Бор ради 21 радник на неодређено и 2 радника на одређено време. У библиотечкој делатности ради само 17 (+ директор), што је недовољно с обзиром на задатке које намећу закони. Два радника (на одређено време) обављају рачуноводствене послове.

Финансијским планом опредељена су средства за плате (позиције 411+412) у износу 22.809.544 дин.

Кадровска структура по усвојеној систематизацији:

Укупно 21: А-директор 1 + Б-стручни послови 17 + В-општи послови 3

Стручна спрема (укупно): VII степен 7; VI степен 4; IV степен 7; II степен 3.

Стручни послови (Б): (всс) библиотекар 6;

(вшс) виши књижничар 4;

(ссс) књижничар 7

Општи послови (В): Одржавање хигијене, послови курира – 3 (нкв)

Кадровски план за 2020.

Стручни послови: (всс) библиотекар 6 + 1 информатичар – систем инжењер

(вшс) виши књижничар 4;

(ссс) књижничар 7

Општи послови: (всс) + 1 дипломирани економиста

(ссс) + 1 благајник

(нкв) одржавање хигијене, послови курира 3

6. ПЛАНИРАНИ УКУПНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2020.

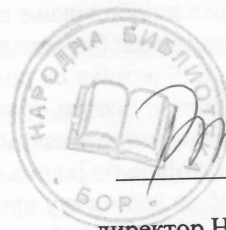
Приходи из буџета: 32.746.248,00 дин.

Трансфери са других нивоа власти: 50.000 (боловања дужа од 30 дана)

УКУПНО ПЛАНИРАНИ ПРИХОДИ: 32.796.248,00 дин.

Расходи ће бити у оквиру планираних средстава.

У Бору, 15.1.2019.

Весна Тешовић
Весна Тешовић
директор Народне библиотеке Бор

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА БОР
са потпуном одговорношћу
Број 29
датум 17.1. 20 20. год.
БОР

На основу члана 34. Статута Народне библиотеке Бор (бр.424/1 од 02.11.2016).

Управни одбор на седници одржаној 17.1.2020. доноси

ОДЛУКУ

Усваја се

ПРОГРАМ РАДА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ БОР ЗА 2020. ГОДИНУ (бр. 18 од 15.1.2020)

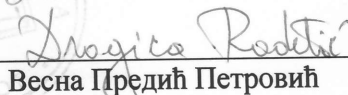
Одлуку доставити:

- Скупштини града Бора преко Одељења за привреду и друштвене делатности
- Информативном одељењу, архиви и рачуноводству НБ Бор.

У Бору, 17.1.2020.

УПРАВНИ ОДБОР НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ БОР

Зу ПРЕДСЕДНИК

Весна Предић Петровић